

Raport z ewaluacji wewnętrznej

Rok szkolny 2018/2019

I Wprowadzenie

W roku szkolnym 2018/2019 została przeprowadzona ewaluacja wewnętrzna, której celem była analiza i ocena funkcjonowania działań szkoły w obszarze zaangażowania uczniów w zajęcia prowadzone w placówce.

Problem badawczy:

Prowadzone w szkole zajęcia edukacyjne, zarówno podstawowe jak i dodatkowe cieszą się zainteresowaniem uczniów i wdrażają je do samodzielności na rzecz własnego rozwoju.

Uczniowie na zajęciach chętnie ze sobą współpracują (w parach lub w grupie).

Uczniowie współpracując ze sobą rozwiązują problemy, a nauczyciele na zajęciach stwarzają sytuacje, które zachęcają uczniów do podejmowania różnorodnej aktywności.

II. Charakterystyka przeprowadzonego badania

Powołany zgodnie ze statutem szkoły na posiedzeniu rady pedagogicznej zespół ewaluacyjny opracował projekt i narzędzia oraz harmonogram ewaluacji roku szkolnym 2018/2019. Do gromadzenia danych zaangażowano wychowawców klas. Dostarczone informacje przetworzył i zinterpretował zespół. Jego przewodniczący sporządził całościowy raport, który został włączony do dokumentacji szkoły. Wyniki ewaluacji upowszechniono zainteresowanym w wersji papierowej i elektronicznej dostępnej w bibliotece i na stronie Internetowej szkoły, o czym poinformowano zainteresowanych stosownym komunikatem na szkolnej tablicy ogłoszeń oraz na forum szkolnym.

1. Metody badawcze i narzędzia.

Kwestionariusze ankiet dla nauczycieli, uczniów i rodziców zostały opracowane przez zespół ewaluacji. Dla uczniów szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego stworzono jednolite ankiety. Zespół opracował również kwestionariusze ankiet dla rodziców i nauczycieli. W badaniu wykorzystano również rozmowę z nauczycielami oraz analizę dokumentacji szkolnej.

2. Próba badawcza

Zespół ewaluacyjny opracował zasady doboru ankietowanych. Ustalono, że należy przeprowadzić ankiety wśród uczniów klas 4, 5, 6, 7 szkoły podstawowej i 1, 2 i 3 liceum ogólnokształcącego oraz rodziców i nauczycieli.

3. Opis stosowanych narzędzi

Zespół zastosował ankietowanie po omówieniu i wyeliminowaniu innych narzędzi. Jednomyślnie przyjęto tę metodę badawczą. Dobór pytań wynika z doświadczeń nauczycieli pracujących nad problemem.

4. Wyniki opisowe

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

1. Jaka część uczniów jest aktywna na Pani/a zajęciach?

- wszyscy uczniowie
- większość
- połowa uczniów
- mniej niż połowa uczniów
- żaden uczeń

	SP	LO
• wszyscy uczniowie	60%	21%
• większość	36%	65%
• połowa uczniów	3%	7%
• mniej niż połowa uczniów	1%	7%
• żaden uczeń	0%	0%

2. W jakim stopniu uczniowie inicjują i realizują istotne dla nich przedsięwzięcia na Pani/a lekcjach?

- bardzo często
- często
- rzadko
- nigdy
- nie wiem

	SP	LO
• bardzo często	20%	21%
• często	64%	65%
• rzadko	16%	14%
• nigdy	0%	0%
• nie wiem	0%	0%

3. Do jakiego rodzaju aktywności motywuje Pan/i uczniów?

- do udziału w zajęciach pozalekcyjnych
- do udziału w konkursach, zawodach sportowych
- do udziału w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych
- do organizacji wolontariatu w szkole
- do zgłaszania wniosków i pomysłów dotyczących działalności szkoły
- do pomocy innym
- do rozwoju i prezentowania własnych uzdolnień
- do przedstawiania swoich pomysłów
- do współpracy z innymi uczniami w realizacji różnych propozycji
- do pokonywania trudności w nauce, systematycznego uczenia się
- do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy
- nie stwarzam możliwości i nie zachęcam

	SP	LO
• do udziału w zajęciach pozalekcyjnych	40%	28%
• do udziału w konkursach, zawodach sportowych	49%	43%
• do udziału w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych	31%	14%
• do organizacji wolontariatu w szkole	29%	0%
• do zgłaszania wniosków i pomysłów dotyczących działalności szkoły	7%	28%
• do pomocy innym	33%	43%
• do rozwoju i prezentowania własnych uzdolnień	59%	71%
• do przedstawiania swoich pomysłów	48%	65%
• do współpracy z innymi uczniami w realizacji różnych propozycji	25%	57%
• do pokonywania trudności w nauce, systematycznego uczenia się	44%	85%
• do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy	4%	0%
• nie stwarzam możliwości i nie zachęcam	4%	0%

4. Czy na lekcjach Pani/a uczniowie mogą?

- zdawać pytania
- notować
- słuchać
- brać udział w dyskusji
- pracować w grupach lub parach
- pracować samodzielnie
- doświadczać i eksperymentować
- podejmować indywidualne decyzje o swoim uczeniu się
- wyrażać własne zdanie na tematy poruszane na lekcji
- prezentować własne rozwiązania
- uzyskiwać pomoc od nauczyciela, gdy czegoś nie rozumieją lub nie potrafią
- dokonywać samooceny
- dokonywać oceny koleżeńskiej
- nie było takich sytuacji

	SP	LO
• zdawać pytania	83%	100%
• notować	51%	78%
• słuchać	51%	71%
• brać udział w dyskusji	84%	71%
• pracować w grupach lub parach	67%	93%
• pracować samodzielnie	44%	93%
• doświadczać i eksperymentować	38%	28%
• podejmować indywidualne decyzje o swoim uczeniu się	40%	36%
• wyrażać własne zdanie na tematy poruszane na zajęciu/lekcji	48%	71%
• prezentować własne rozwiązania	37%	78%
• uzyskiwać pomoc od nauczyciela, gdy czegoś nie rozumieją lub nie potrafią	44%	86%
• dokonywać samooceny	51%	78%

• dokonywać oceny koleżeńskiej	33%	65%
• nie było takich sytuacji	11%	0%

5. Jakiego rodzaju zajęcia pozalekcyjne Pan/i prowadzi?

- sportowe
- wokalne
- taneczne
- teatralne
- fotograficzne
- informatyczne
- wolontariat
- filmowe
- czytelnicze
- inne...

	SP	LO
• sportowe	26%	21%
• wokalne	6%	0%
• taneczne	4%	0%
• teatralne	2%	7%
• fotograficzne	0%	0%
• informatyczne	0%	0%
• wolontariat	7%	7%
• filmowe	2%	0%
• czytelnicze	7%	0%
• inne...	2%	7%
• konsultacje	23%	21%
• nie prowadzę	43%	37%

Podsumowanie

a) szkoła podstawowa – 30 nauczycieli

b) liceum ogólnokształcące – 14 nauczycieli

Wnioski z ankiet.

Nauczyciele wypowiedzieli się, że większość uczniów na zajęciach jest aktywna.

Na zajęciach uczniowie często realizują istotne dla nich przedsięwzięcia. Z odpowiedzi wynika, że uczniowie mają możliwość przedstawiania swoich pomysłów, są motywowani również do udziału w konkursach i zawodach sportowych. Uczniowie, według ankietowanych mogą podejmować różnego rodzaju aktywność podczas zajęć o czym świadczy zbliżony procent udzielonych odpowiedzi. Za mała jest oferta zajęć pozalekcyjnych, o czym świadczą procenty przy kolejnych odpowiedziach. Nauczyciele stwierdzili, że uczniowie chętnie biorą udział w większości lekcji i często są aktywni na zajęciach. Ankietowani, co wynika z odpowiedzi motywują swoich uczniów do udziału w wybranych formach aktywności, w zależności od oferty szkoły i możliwości uczniów. Na podstawie analizy odpowiedzi, można wywnioskować, że uczniowie mogą podejmować na zajęciach różne rodzaje aktywności.

ANKIETA DLA UCZNIÓW

1. Czy chętnie bierzesz udział w lekcjach?

- wszystkich
- większości
- połowie
- mniej niż połowie
- żadnej

	SP	LO
• wszystkich	30%	3%
• większości	49%	21%
• połowie	10%	27%
• mniej niż połowie	6%	42%
• żadnej	5%	6%

2. Czy jesteś aktywny na lekcjach?

- bardzo często
- często
- rzadko
- nigdy
- nie wiem

	SP	LO
• bardzo często	24%	3%
• często	54%	36%
• rzadko	6%	39%
• nigdy	10%	15%
• nie wiem	6%	6%

3. Do jakiego rodzaju aktywności motywują Ciebie nauczyciele?

- do udziału w zajęciach pozalekcyjnych
- do udziału w konkursach, zawodach sportowych
- do udziału w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych
- do organizacji wolontariatu w szkole
- do zgłaszania wniosków i pomysłów dotyczących działalności szkoły
- do pomocy innym
- do rozwoju i prezentowania własnych uzdolnień
- do przedstawiania swoich pomysłów
- do współpracy z innymi uczniami w realizacji różnych propozycji
- do pokonywania trudności w nauce, systematycznego uczenia się
- do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy
- nie stwarzają możliwości i nie zachęcają

	SP	LO
• do udziału w zajęciach pozalekcyjnych	48%	9%
• do udziału w konkursach, zawodach sportowych	53%	18%
• do udziału w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych	6%	18%

• do organizacji wolontariatu w szkole	0%	12%
• do zgłaszania wniosków i pomysłów dotyczących działalności szkoły	16%	6%
• do pomocy innym	36%	36%
• do rozwoju i prezentowania własnych uzdolnień	33%	15%
• do przedstawiania swoich pomysłów	8%	24%
• do współpracy z innymi uczniami w realizacji różnych propozycji	16%	24%
• do pokonywania trudności w nauce, systematycznego uczenia się	12%	15%
• do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy	0%	3%
• nie stwarzają możliwości i nie zachęcają	0%	33%

4. Czy na lekcjach możesz?

- zdawać pytania
- notować
- słuchać
- brać udział w dyskusji
- pracować w grupach lub parach
- pracować samodzielnie
- doświadczać i eksperymentować
- podejmować indywidualne decyzje o swoim uczeniu się
- wyrażać własne zdanie na tematy poruszane na lekcji
- prezentować własne rozwiązania
- dokonywać samooceny
- dokonywać oceny koleżeńskiej
- uzyskiwać pomoc od nauczyciela, gdy czegoś nie rozumiesz lub nie potrafisz
- nie było takich sytuacji

	SP	LO
• zdawać pytania	86%	81%
• notować	48%	75%
• słuchać	60%	78%
• brać udział w dyskusji	8%	66%
• pracować w grupach lub parach	38%	66%
• pracować samodzielnie	36%	66%
• doświadczać i eksperymentować	12%	18%
• podejmować indywidualne decyzje o swoim uczeniu się	8%	18%
• wyrażać własne zdanie na tematy poruszane na lekcji	8%	39%
• prezentować własne rozwiązania	24%	48%
• uzyskiwać pomoc od nauczyciela, gdy czegoś nie rozumiesz lub nie potrafisz	32%	66%
• dokonywać samooceny	12%	33%
• dokonywać oceny koleżeńskiej	16%	24%
• nie było takich sytuacji	0%	6%

5. Czy chętnie współpracujesz z rówieśnikami?

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie
- nie wiem

	SP	LO
• zdecydowanie tak	59%	24%
• raczej tak	41%	48%
• raczej nie	0%	18%
• zdecydowanie nie	0%	0%
• nie wiem	0%	6%

6. W jakiego rodzaju zajęciach pozalekcyjnych bierzesz udział?

- sportowym
- wokalnym
- tanecznym
- teatralnym
- fotograficznym
- informatycznym
- wolontariacie
- filmowym
- czytelniczym
- innym...

	SP	LO
• sportowym	66%	15%
• wokalnym	20%	3%
• tanecznym	17%	3%
• teatralnym	8%	6%
• fotograficznym	0%	3%
• informatycznym	0%	6%
• wolontariacie	20%	6%
• filmowym	4%	3%
• czytelniczym	8%	0%
• inne... ZHP, ZHR	9%	0%
• konsultacje	4%	21%
• żadnym	0%	36%
• bez odpowiedzi		15%

Podsumowanie

Razem wypełniło 77 uczniów

a) szkoła podstawowa – 44 uczniów

b) liceum – 33 uczniów

Wnioski z ankiet.

Uczniowie odpowiedzieli, że chętnie biorą udział w większości lekcji i są aktywni na zajęciach (w zdecydowanej większości w szkole podstawowej).

Uczniowie, stwierdzili że nauczyciele, co wynika z odpowiedzi motywują ich do udziału w wybranych formach aktywności, w zależności od oferty szkoły i możliwości uczniów.

Na podstawie analizy odpowiedzi ankietowanych, można wywnioskować, że uczniowie mogą podejmować na zajęciach różne formy aktywności. Mogą: zdawać pytania, notować, słuchać, pracować w grupach lub parach, pracować samodzielnie, uzyskiwać pomoc od nauczyciela, gdy czegoś nie rozumieją lub nie potrafią. Są motywowani do: pomocy innym, udziału w konkursach, zawodach sportowych, rozwoju i prezentowania własnych uzdolnień, współpracy z innymi uczniami w realizacji różnych propozycji, udziału w zajęciach pozalekcyjnych.

Za mała jest oferta zajęć pozalekcyjnych, o czym świadczą procenty przy kolejnych odpowiedziach. Największym zainteresowaniem cieszą się sportowe, wokalne taneczne teatralne i wolontariat.

ANKIETA DLA RODZICÓW

	SP	LO
ankietowanych	46	25

1.Czy Pani/a dziecko chętnie bierze udział w lekcjach?

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie
- nie wiem

	SP	LO
• zdecydowanie tak	50%	4%
• raczej tak	42%	52%
• raczej nie	8%	28%
• zdecydowanie nie	0%	8%
• nie wiem	0%	8%

2.Czy nauczyciele umożliwiają Pani/a dziecku na lekcjach ?

- zdawać pytania
- notować
- słuchać
- brać udział w dyskusji
- pracować w grupach lub parach
- pracować samodzielnie
- doświadczać i eksperymentować
- podejmować indywidualne decyzje o swoim uczeniu się
- wyrażać własne zdanie na tematy poruszane na lekcji
- prezentować własne rozwiązania
- dokonywać samooceny
- dokonywać oceny koleżeńskiej
- uzyskiwać pomoc od nauczyciela, gdy czegoś nie rozumieją lub nie potrafią
- nie było takich sytuacji
- nie wiem

	SP	LO
• zdawać pytania	55%	72%
• notować	74%	84%
• słuchać	48%	80%

• brać udział w dyskusji	18%	64%
• pracować w grupach lub parach	48%	76%
• pracować samodzielnie	37%	72%
• doświadczać i eksperymentować	30%	24%
• podejmować indywidualne decyzje o swoim uczeniu się	4%	28%
• wyrażać własne zdanie na tematy poruszane na lekcji	18%	36%
• prezentować własne rozwiązania	4%	44%
• uzyskiwać pomoc od nauczyciela, gdy czegoś nie rozumieją lub nie potrafią	43%	60%
• dokonywać samooceny	18%	44%
• dokonywać oceny koleżeńskiej	22%	36%
• nie było takich sytuacji	0%	0%
• nie wiem	6%	4%

3. W jakie działania Pani/a dziecko się angażuje?

- do udziału w zajęciach pozalekcyjnych
- do udziału w konkursach, zawodach sportowych
- do udziału w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych
- do organizacji wolontariatu w szkole
- do zgłaszania wniosków i pomysłów dotyczących działalności szkoły
- do pomocy innym
- do rozwoju i prezentowania własnych uzdolnień
- do przedstawiania swoich pomysłów
- do współpracy z innymi uczniami w realizacji różnych propozycji
- do pokonywania trudności w nauce, systematycznego uczenia się
- do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy
- nie stwarzają możliwości i nie zachęcają
- nie wiem

	SP	LO
• do udziału w zajęciach pozalekcyjnych	25%	16%
• do udziału w konkursach, zawodach sportowych	62%	40%
• do udziału w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych	32%	32%
• do organizacji wolontariatu w szkole	24%	8%
• do zgłaszania wniosków i pomysłów dotyczących działalności szkoły	7%	16%
• do pomocy innym	37%	44%
• do rozwoju i prezentowania własnych uzdolnień	15%	36%
• do przedstawiania swoich pomysłów	14%	16%
• do współpracy z innymi uczniami w realizacji różnych propozycji	4%	16%
• do pokonywania trudności w nauce, systematycznego uczenia się	4%	8%
• do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy	18%	4%
• nie stwarzają możliwości i nie zachęcają	0%	0%
• nie wiem	11%	8%

4.W jakiego rodzaju zajęciach pozalekcyjnych bierze udział Pani/a dziecko ?

- sportowym
- wokalnym
- tanecznym
- teatralnym
- fotograficznym
- informatycznym
- wolontariacie
- filmowym
- czytelnicy
- innym...

	SP	LO
• sportowym	44%	12%
• wokalnym	14%	0%
• tanecznym	18%	4%
• teatralnym	18%	8%
• fotograficznym	0%	0%
• informatycznym	4%	0%
• wolontariacie	16%	12%
• filmowym	4%	4%
• czytelnicy	7%	4%
• inne.../ w tym konsultacje	18%	32%
• żadnym	0%	24%

5.Czy Pani/a dziecko w szkole chętnie współpracuje z rówieśnikami ?

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie
- nie wiem

	SP	LO
• zdecydowanie tak	50%	28%
• raczej tak	48%	48%
• raczej nie	0%	8%
• zdecydowanie nie	0%	8%
• nie wiem	2%	8%

Wnioski z ankiet.

Zdaniem większości rodziców dzieci (zdecydowanie tak lub raczej tak) chętnie biorą udział w lekcjach.

Ankietowani stwierdzają, że nauczyciele umożliwiają dzieciom na lekcjach zróżnicowaną aktywność, mogą: notować, słuchać, pracować w grupach lub parach, pracować samodzielnie i zadawać pytania. Najmniej odpowiedzi dotyczyło: dokonywania oceny koleżeńskiej i wyrażania własnego zdania na tematy poruszane na lekcji.

Zdaniem rodziców ich dziecko najczęściej angażuje się do pomocy innym, do udziału w konkursach, zawodach sportowych, do udziału w akcjach charytatywnych i imprezach środowiskowych. Najmniej angażują się do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w świetlicy, organizacji wolontariatu w szkole, pokonywania trudności w nauce i systematycznego uczenia się.

Według rodziców ich dziecko najczęściej bierze udział w zajęciach pozalekcyjnych sportowych i wolontariacie. W żadnych zajęciach odpowiedziało aż 24 %.

Najwięcej rodziców uważa, że ich dziecko chętnie (zdecydowanie tak lub raczej tak) współpracuje z rówieśnikami.

III. Analiza wyników

1. Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole i chętnie w nich uczestniczą.
2. Większość uczniów aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
3. Podczas lekcji i zajęć pozalekcyjnych nauczyciele wykorzystują metody aktywizujące.
4. Ankietowani stwierdzają, że nauczyciele umożliwiają na lekcjach zróżnicowaną aktywność.
5. Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć i rozwiązywaniu problemów.
6. W szkole dostrzega się i docenia aktywność i osiągnięcia uczniów.
7. Szkoła stwarza uczniom warunki do wszechstronnego rozwoju.

IV. Podsumowanie

Szczegółowe analizy ankiet, rozmowy z nauczycielami oraz analiza dokumentacji szkolnej przyniosły zadowalające odpowiedzi na pytania. Wysuwają się jednak pewne wnioski, nad którymi należy popracować w dalszym kształceniu i funkcjonowaniu szkoły.

Wnioski:

1. Zwiększyć ilość zajęć pozalekcyjnych, tak aby były zgodne z zainteresowaniami uczniów. Należy wzbogacić pod tym względem ofertę szkoły.
2. Uaktywnić grupę uczniów, która sporadycznie włącza się w działania podejmowane przez szkołę i Samorząd Uczniowski, rozwijać tzw. „inicjatywy uczniowskie”.
3. W miarę możliwości i po ustaleniu z nauczycielem dać uczniom większą możliwość decydowania, czego chcą się uczyć i umożliwić im realizację własnych pomysłów oraz wpływania na to co się dzieje w szkole.
4. Przypominać uczniom wymagania edukacyjne z poszczególnych przedmiotów ze szczególnym naciskiem na formy i sposoby doceniania ich aktywności.